

Fișa informațională nr.10

Muzica și imaginile pe Internet

Introducere

Internetul, ca o platformă multimedia, oferă un număr mare de mijloace de comunicare, ce includ fișiere audio, video și fotografii digitale. Aceste resurse au un impact impresionant, deoarece depășesc barierele lingvistice, culturale și naționale.

Problemele juridice majore sunt determinate de violarea drepturilor de autor și de conținutul ilicit.

Drepturile de autor

- În prezent funcționează mai multe legi și acorduri internaționale care protejează drepturile de autor. În 1996 peste 100 de țări au semnat tratatele Organizației Mondiale pentru Proprietate Intelectuală (OMPI) vizând conținutul digital <<http://www.wipo.int/treaties/en/>>.
- Creatorii de materiale audiovizuale beneficiază din oficiu de drepturile de autor, exceptând cazurile concrete în care ei renunță la aceste drepturi.
- Legislația din majoritatea țărilor protejează drepturi de autor pe parcursul a 50-70 de ani după moartea autorului.
- În general, există mai mulți deținători ai dreptului de autor asupra unei compoziții muzicale. Autorul, artistul care interpretează piesa, compania de înregistrare și editorul pot deține drepturi de autor sau "drepturi asociate".
- Pe lângă drepturi patrimoniale, un creator de conținut audiovizual are "drepturi morale" (http://en.wikipedia.org/wiki/Moral_rights). Drepturile morale presupun recunoașterea autorului și interzic modificarea și publicarea lucrării fără acordul autorului.
- Piese muzicale și filmele pot fi cumpărate online (vedeți Fișa informațională nr.18 despre comerțul online). Există câteva site-uri unde poate fi procurată muzică online; de exemplu, iTunes <<http://www.apple.com/itunes/>> și Napster <<http://www.napster.com/>>, însă serviciile similare care propun filme online se află la o etapă incipientă. Deoarece tot mai mulți utilizatori posedă conexiune rapidă, care permite extragerea accelerată a fișierelor voluminoase, procedura de accesare a filmelor din Internet devine obișnuită.

- Procurarea muzicii sau a filmelor online nu oferă dreptul, sau oferă drepturi limitate, de a le copia sau a le răspândi. iTunes, site-ul de muzică online al Apple, de exemplu, permite ca o secvență muzicală să fie copiată maximum în cinci computere din cadrul unei familii: <<http://www.apple.com/itunes/share/>>.
- Industria muzicală a intentat procese penale companiilor de programe P2P, precum și unor utilizatori individuali ai acestor programe. Persoanele care fac fișierele muzicale accesibile într-o rețea P2P (uploader) riscă mai mult de a fi acționate în justiție, decât cele care doar extrag fișierele.
- Creative commons <<http://creativecommons.org/>> este o organizație nonprofit, care propune o soluție de alternativă pentru drepturile de autor.

Conținutul ilicit

- Definiția termenului de conținut ilicit variază de la țară la țară.
- Deseori acest termen se aplică pentru pornografia juvenilă, violența extremă, extremismul politic sau incitarea la ură față de grupurile minoritare.
- Multe țări au o „linie telefonică de urgență”, la care pot fi semnalate cazurile privind răspândirea conținutului ilicit:<<http://www.inhope.org/en/index.html>>.
- Aplicarea măsurilor poate fi dificilă sau lentă din cauza naturii conținutului și locației serverului-gazdă.
- „Linii de urgență” cooperează cu prestatorii de servicii Internet și cu poliția și reprezintă modalitatea cea mai eficientă pentru depistarea conținutului ilicit.
- Inhope este o rețea de „linii de urgență” naționale.

Probleme etice și riscuri

- Între anii 2001 și 2005 vânzările mondiale de discuri s-au redus cu 25 la sută. Mulți observatori atribuie acest fenomen creșterii numărului de accesări ilegale ale muzicii online.
- Industria muzicală a răspuns prin acționarea în justiție a mai multor site-uri și utilizatori individuali.
- Folosind programele P2P (<http://en.wikipedia.org/wiki/Peer-to-peer>) expuneți computerul dvs. riscului de a fi atacat de viruși (<http://en.wikipedia.org/wiki/Viruses>) și programe de spionaj (spyware) (<http://en.wikipedia.org/wiki/Spyware>), care deseori își aleg ca țintă fișierele ce conțin piese muzicale sau imagini.

Aplicații pedagogice

- Instituțiile educaționale, în anumite cazuri, dețin autorizația de a reproduce lucrări și a le aduce la cunoștința publicului. Pentru mai multă informație, consultați legislația din țara dvs. sau directiva 2001/29/EEC din 22 mai 2001.
- Lucrările trebuie să fie utilizate în scopuri strict instructive sau științifice.
- Sursa, în special numele autorului, trebuie să fie indicată, exceptând cazurile în care acest lucru este imposibil.
- Se interzice utilizarea conținutului pentru a obține beneficii economice sau comerciale directe sau indirecte.
- Înainte de a publica fotografiile studenților în Internet, aveți nevoie de acordul în scris al părinților sau al tutorilor.
- Instituția școlară este responsabilă de conținutul publicat pe un site școlar, inclusiv cel produs de copii.

Sugestii pentru activități în clasă

- Discutați despre aspectele morale ale pirateriei audiovizuale.
- Informați studenții despre pericolul pe care-l reprezintă virusii și programele de spionaj.
- Atenționați studenții că extragerea pieselor muzicale și a filmelor protejate de dreptul de autor este pasibilă de amendă.
- Organizați dezbateri la tema conținutului ilicit și prejudiciabil. Investigațiile arată că mulți studenți accesează accidental sau intenționat materialele de acest gen și puțini dintre ei comunică despre aceasta adulților.

Sugestii practice

- Școlile și companiile trebuie să aibă o politică acceptabilă de utilizare (PAU) a Internetului și să informeze despre necesitatea respectării drepturilor de autor și combaterii materialelor cu conținut ilicit.
- Părinții trebuie să atenționeze copiii lor asupra regulilor de utilizare a Internetului.

Drepturile de autor

- Înainte de a utiliza materialul, obțineți acordul autorului.
- Menționați numele autorului sau al producătorului materialului utilizat.
- Pentru a vă edifica asupra posibilităților de folosire de către utilizatorii

Internetului a materialului creat de dvs., citiți clasificările din Creative Commons:
<<http://creativecommons.org/>>.

Conținutul ilicit

- Programele de filtrare pot să vă ajute să blocați unele pagini web ilegale.
- Nici un filtru nu e perfect. De aceea este important să discutați cu studenții regulile de folosire a Internetului.
- Încurajați-i să vorbească despre experiențele lor online.
- Semnalați, prin intermediul unei „linii de urgență”, conținutul ilicit (vedeți Inhope, mai jos).

Informații complementare

- <http://www.wipo.int>: Organizația Mondială pentru Proprietate Intelectuală (OMPI).
- <http://www.pro-music.org/copyright/faq.htm>: pagina Promusic este o bună sursă de informare în problema pirateriei muzicale. Aceasta propune o fișă de informare pentru copii și o pagină conținând întrebări/răspunsuri pentru adulți privind modul de extragere a pieselor muzicale.
- <http://www.inhope.org>: Inhope este o rețea de „linii de urgență” create în scopul semnalării conținutul ilicit depistat în Internet.
- http://www.coe.int/T/E/human_rights/media/: pagina „mass media” a Consiliului Europei conține informații privind activitățile de protecție a drepturilor de autor.
- http://www.europa.eu.int/comm/internal_market/copyright/index_en.htm: informații ale Comisiei Europene despre dreptul la proprietatea intelectuală.
- <http://www.europa.eu.int/scadplus/leg/en/s06020.htm>: informații despre legislația Uniunii Europene în domeniul proprietății intelectuale.
- <http://www.ifpi.org>: Federația Internațională a Industriei Fonografice (FIIF) prezintă un raport juridic general în problema muzicii pe Internet.
- <http://news.bbc.co.uk/1/hi/technology/4663731.stm>: articolul BBC intitulat „Planurile Comisiei Europene privind drepturile de autor în UE” (European Commission plans for EU-wide copyright).